

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych ma na celu wprowadzenie do systemu prawnego przepisów regulujących w sposób kompleksowy wykonywanie zawodu ratownika medycznego oraz utworzenie ram prawnych dla działania samorządu ratowników medycznych oraz zasad odpowiedzialności zawodowej ratowników medycznych.

Praktyka stosowania dotychczasowych regulacji dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego, zawartych w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 882, z późn. zm.), doprowadziła do uznania, że dla dalszego prawidłowego funkcjonowania i rozwoju zawodu ratownika medycznego jest konieczne stworzenie możliwości, jakie daje powołanie samorządu zawodowego, jak też zgrupowanie w jednej ustawie przepisów o największym znaczeniu dla funkcjonowania tego zawodu, z uwagi na jego rolę w systemie ochrony zdrowia.

Zawód ratownika medycznego bezspornie należy do zawodów zaufania publicznego. Wykonywanie tego zawodu posiada znamiona realizowania misji społecznej w newralgicznym obszarze gwarantowanego w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawa do ochrony zdrowia. Szczególny charakter zawodu ratownika medycznego wynika ze znacznego udziału w procesie jego wykonywania podejmowania kwalifikowanych medycznych czynności ratunkowych wobec osoby w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. Zawód ten wiąże się z samodzielnością i niezależnością w wykonywaniu niejednokrotnie złożonych czynności, wymaga posiadania wysokich specjalistycznych kwalifikacji zawodowych oraz zakłada dostęp do tzw. danych wrażliwych osób trzecich.

Specyfika zawodu ratownika medycznego i jego społeczny wymiar bezsprzecznie stanowią o zasadności objęcia osób wykonujących ten zawód instytucją samorządu zawodowego.

Powołanie samorządu ratowników medycznych stanowi istotne wzmocnienie ochrony interesu publicznego w związku ze sprawowaniem przez samorząd pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodu zaufania publicznego. Realizowanie tego zadania przez samorząd przyczyni się do zapewnienia stanu, w którym czynności zawodowe ratowników medycznych będą realizowane na odpowiednim poziomie wynikającym z wiedzy i umiejętności ratowników (deontologii zawodowej), z zachowaniem odpowiedniej jakości, poszanowaniem praw pacjenta oraz norm etyki zawodowej. Usytuowanie ratowników medycznych w systemie ochrony

zdrowia i ich szczególna rola w procesie udzielania świadczeń medycyny ratunkowej powoduje, że zapewnienie wskazanego stanu przyczyni się do poprawy wskaźników w zakresie zdrowia publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Środowiska ratowników medycznych i organizacje zawodowe ich reprezentujące w wielu wystąpieniach podnosiły kwestię zasadności ustanowienia samorządu tej grupy zawodowej jako instytucji stanowiącej wspólną reprezentację całej profesji. Realizacji przez samorząd zawodowy funkcji reprezentacji służy, m. in. wyposażenie samorządu ratowników medycznych w szereg kompetencji w zakresie działania na rzecz i w interesie tej grupy zawodowej.

Natomiast z perspektywy państwa powołanie samorządu zawodowego stanowi zwiększenie partycypacji określonej grupy zawodowej w realizacji zadań publicznych na drodze powierzenia samorządowi realizacji zadań z dotychczasowego zakresu kompetencji władz publicznych.

Projektowane regulacje zakładają, że zawód ratownika medycznego może wykonywać osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie tego zawodu;
- 3) wykazuje znajomość języka polskiego w stopniu wystarczającym do wykonywania tego zawodu;
- 4) spełnia następujące wymagania:
  - a) rozpoczęła przed dniem 1 października 2019 r. studia wyższe na kierunku (specjalności) ratownictwo medyczne i uzyskała tytuł zawodowy licencjata lub magistra na tym kierunku (specjalności) lub
  - b) rozpoczęła po dniu 30 września 2019 r. studia wyższe na kierunku ratownictwo medyczne, zgodnie ze standardami kształcenia, o których mowa w art. 68 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478, z późn. zm.), i uzyskała tytuł zawodowy licencjata oraz złożyła z wynikiem pozytywnym Państwowy Egzamin z Ratownictwa Medycznego, zwany dalej „PERM”, lub
  - c) rozpoczęła przed dniem 1 marca 2013 r. naukę w publicznej szkole policealnej lub niepublicznej szkole policealnej o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała dyplom potwierdzający uzyskanie tytułu zawodowego ratownik medyczny albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie ratownik medyczny, lub

- d) posiada dyplom wydany w państwie innym niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederacja Szwajcarska lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strona umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny z dyplomem uzyskiwanym w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzającym tytuł zawodowy ratownik medyczny i uzyskała prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z odrębnymi przepisami, lub
- e) posiada kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego nabyte w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uznane w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1646);

5) posiada prawo wykonywania zawodu.

Obowiązek znajomości języka polskiego nie będzie dotyczył osób, które ukończyły naukę w języku polskim. Osoby z państw innych niż państwa członkowskie obszaru Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, będą musiały spełniać warunek o znajomości języka polskiego.

Prawo wykonywania zawodu ratownika medycznego przyznawać będzie Krajowa Rada Ratowników Medycznych na wniosek, przy czym odmowa przyznania prawa wykonywania zawodu będzie mogła nastąpić wyłącznie w razie stwierdzenia niespełnienia wymogów, o których mowa w art. 2 projektowanej ustawy (omówionych powyżej). Ratownik medyczny utraci prawo wykonywania zawodu w przypadku:

- 1) ubezwłasnowolnienia całkowitego albo częściowego;
- 2) wyroku sądowego o zakazie wykonywania zawodu ratownika medycznego,
- 3) utraty obywatelstwa polskiego lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli nie nabył równocześnie obywatelstwa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Prawo wykonywania zawodu ratownika medycznego wygaśnie w przypadku:

- 1) upływu 5 lat od dnia wydania zgody, o której mowa w art. 2 ust. 3;
- 2) śmierci ratownika medycznego;
- 3) zrzeczenia się prawa wykonywania zawodu przez ratownika medycznego.

Projektowana regulacja określa na czym polegać będzie wykonywanie zawodu ratownika medycznego (art. 4 ust. 1), a także jakie rodzaje działalności będą uznawane za równoważne z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego (art. 4 ust. 4). Zgodnie z projektowanymi regulacjami istotnym będzie aby ratownik medyczny dysponował aktualną wiedzą i umiejętnościami praktycznymi. Jeżeli ratownik medyczny nie będzie realizował świadczeń zdrowotnych przez okres dłuższy niż 5 lat łącznie w okresie ostatnich 6 lat, a zamierza podjąć wykonywanie zawodu ratownika medycznego będzie obowiązany do odbycia przeszkolenia.

W projektowanej regulacji określa się również prawa i obowiązki ratowników medycznych:

- 1) prawo wglądu do dokumentacji medycznej oraz do uzyskania od lekarza, felczera, pielęgniarki, położnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych metodach diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych, zapobiegawczych i dających się przewidzieć następstwach podejmowanych działań, w zakresie niezbędnym do udzielanych przez siebie świadczeń zdrowotnych;
- 2) prawo, po dokonaniu oceny stanu pacjenta, nie podejmowania lub odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych albo udzielania świadczeń zdrowotnych, jeżeli nie spowoduje to niebezpieczeństwa utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia;
- 3) obowiązek wykonywania zleceń z dokumentacji medycznej;
- 4) obowiązek dokumentowania świadczeń zdrowotnych w karcie indywidualnej ratownika medycznego;
- 5) obowiązek informowania pacjenta o jego prawach zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849);
- 6) obowiązek udzielania pacjentowi lub jego przedstawicielowi ustawowemu albo osobie wskazanej przez pacjenta informacji o stanie zdrowia pacjenta, w zakresie związanym z podejmowaniem medycznych czynności ratunkowych w podstawowym zespole ratownictwa medycznego;
- 7) obowiązek zgłoszenia Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu działania niepożądanego produktu leczniczego zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 974, z późn. zm.);

8) obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z pacjentem, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu;

9) obowiązek ustawicznego rozwoju zawodowego realizowany przez uczestnictwo w kursach doskonalących jak również samokształcenie i dokumentowany w karcie doskonalenia zawodowego.

W projekcie ustawy przewiduje się utrzymanie dotychczasowych rozwiązań w zakresie ratowników medycznych wykonujących zawód w podmiotach leczniczych będących jednostkami budżetowymi i jednostkami wojskowymi, dla których podmiotem tworzącym jest Minister Obrony Narodowej, oraz w jednostkach wojskowych i jednostkach służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji. Zgodnie z tymi rozwiązaniami koniecznym do samodzielnego wykonywania czynności zawodowych będzie ukończenie odpowiednio wojskowo–medycznego kursu kwalifikacyjnego albo medycznego kurs kwalifikacyjnego ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Nowym rozwiązaniem w stosunku do obecnego jest możliwość kształcenia ratowników medycznych na studiach drugiego stopnia co pozwala na uzyskanie tytułu zawodowego magistra. Natomiast kształcenie podyplomowe zostało uaktualnione i doprecyzowane. W obecnie obowiązujących regulacjach ratownik medyczny ma prawo i obowiązek pogłębiania i aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych, w tym przez uczestnictwo w kursie doskonalącym, celem aktualizacji posiadanego zasobu wiedzy oraz stałego doksztalcania się w zakresie nowych osiągnięć.

Kolejną kwestią jest przyjęcie zasady, że ratownik medyczny ma prawo do ustawicznego rozwoju zawodowego, w tym obowiązek doskonalenia zawodowego przez aktualizację wiedzy i umiejętności zawodowych. Ustawiczny rozwój zawodowy może być realizowany przez kształcenie podyplomowe lub doskonalenie zawodowe. Zaproponowane w projekcie rozwiązania dotyczące szkolenia specjalizacyjnego i uzyskiwania tytułu specjalisty w danej dziedzinie ochrony zdrowia, oparte są na dotychczasowym systemie szkolenia specjalizacyjnego. Ponadto projekt ustawy zakłada umożliwienie przystąpienia do szkolenia specjalizacyjnego ratownikowi medycznemu oraz pielęgniarce, którzy posiadają co najmniej tytuł zawodowy licencjata oraz posiadają co najmniej 3 - letnie doświadczenie zawodowe w wykonywaniu czynności zawodowych, przystąpienie do szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie „chirurgiczna asysta lekarza” pod warunkiem wystawienia przez podmiot leczniczy zaświadczenia potwierdzającego zapotrzebowanie w tym podmiocie na osoby posiadające tą specjalizację.

Ponadto, projekt ustawy zakłada wprowadzenie kursów kwalifikacyjnych dla ratowników medycznych, dzięki którym nabędą oni dodatkową wiedzę i umiejętności niewynikające z kształcenia przeddyplomowego. Kurs kwalifikacyjny kończy się egzaminem z zakresu wiedzy i umiejętności objętych programem tego kursu.

Nowością w zakresie ustawicznego rozwoju zawodowego będzie wprowadzenie urlopu szkoleniowego dla pracownika wykonującego zawód ratownika medycznego w wymiarze do 6 dni roboczych rocznie, płatnego według zasad obowiązujących przy obliczaniu wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy. Urlop taki w znacznym stopniu przyczyni się do możliwości prawidłowej realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego.

Kursy doskonalące będą prowadzone, podobnie jak obecnie, w celu pogłębienia i aktualizacji wiedzy i umiejętności zawodowych. Realizowane będą na podstawie programów przygotowanych przez zespół ekspertów działający przy Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego i zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw zdrowia. Prowadzić je będą podmioty wpisane na listę podmiotów uprawnionych do prowadzenia kursu doskonalącego prowadzoną przez to Centrum.

Projektowane przepisy stanowią podstawę do uznania zawodu ratownika medycznego za zawód zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny wskazywał wielokrotnie na następujące cechy zawodów zaufania publicznego. Po pierwsze, zawód zaufania publicznego to zawód polegający na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, wiążący się z przyjmowaniem informacji dotyczących życia osobistego i zorganizowany w sposób uzasadniający przekonanie społeczne o właściwym dla interesów jednostki wykorzystywaniu tych informacji przez świadczących usługi. Po drugie, wykonywanie zawodu zaufania publicznego określane jest dodatkowo normami etyki zawodowej, szczególną treścią ślubowania, tradycją korporacji zawodowej czy szczególnym charakterem wykształcenia wyższego i uzyskanej specjalizacji (aplikacja). Ustawodawca ma prawo uzależniać prawo wykonywania zawodu zaufania publicznego od spełnienia przez zainteresowanego określonych warunków dotyczących, np. jego kwalifikacji zawodowych i moralnych, w tym wymagania cechy „nieskazitelny charakteru” i „rękami prawidłowego wykonywania zawodu”. Po trzecie, przymiot zawodu „zaufania publicznego”, jaki charakteryzuje zawody poddane unormowaniom art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, polega nie tylko na objęciu zakresem ich wykonywania pieczy nad prowadzeniem spraw lub ochroną wartości (dóbr) o zasadniczym i (najczęściej) osobistym znaczeniu dla osób korzystających z usług w sferze zawodów zaufania publicznego. Nie wyczerpuje się też w

podejmowaniu ważnych – w wymiarze publicznym – czynności zawodowych, wymagających profesjonalnego przygotowania, doświadczenia, dyskrecji oraz taktu i kultury osobistej. Zawody zaufania publicznego są wykonywane – zgodnie z ich konstytucyjnym określeniem – w sposób założony i społecznie aprobowany, o ile ich wykonywaniu towarzyszy realne „zaufanie publiczne”. Na zaufanie to składa się szereg czynników, wśród których na pierwszy plan wysuwają się: przekonanie o zachowaniu przez wykonującego ten zawód dobrej woli, właściwych motywacji, należytej staranności zawodowej oraz wiara w przestrzeganie wartości istotnych dla profilu danego zawodu (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 lipca 2007 r. sygn. K 41/05; oraz z dnia 18 lutego 2004 r. sygn. P 21/02).

Obecnie w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne, zwanym dalej „PRM”, zawód ratownika medycznego wykonuje 22 481 (liczba ta obejmuje ratowników zatrudnionych w ramach umów w rodzaju leczenie szpitalne, udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umów w rodzaju ratownictwo medyczne oraz wykonujących zawód w zespole ratownictwa medycznego u podwykonawcy). Powyższa liczba stanowi liczbę etatów lub równoważników etatów. Ratownicy medyczni w większości są zatrudnieni w jednostkach systemu PRM w szpitalnych oddziałach ratunkowych oraz zespołach ratownictwa medycznego. Wykonują oni najczęściej pracę pod presją czasu, w warunkach zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego. Znaczenie roli ratowników medycznych w sektorze ochrony zdrowia oraz ich wpływ na bezpieczeństwo pacjentów powinny się przy tym przekładać na dbałość państwa o zapewnienie odpowiednich kwalifikacji osób przystępujących do wykonywania tego zawodu, jak również ciągle podnoszenie kwalifikacji osób już go wykonujących, stworzenie warunków reprezentacji interesów tego środowiska zawodowego, sprawowania nadzoru nad jakością wykonywania zawodu przez ratowników medycznych oraz prowadzenia rejestru osób wykonujących ten zawód.

Jednocześnie, dotychczasowe regulacje dotyczące wykonywania zawodu ratownika medycznego, doskonalenia zawodowego w tym zawodzie i nadzoru nad jego wykonywaniem doprowadziły do uznania, że dla rozwoju zawodu ratownika medycznego koniecznym jest stworzenie możliwości niezależności, jaką daje utworzenie samorządu zawodowego. Podstawa do utworzenia samorządu zawodowego reprezentującego osoby wykonujące zawód zaufania publicznego wynika z art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przewidziane w projekcie ustawy uprawnienia (kompetencje publicznoprawne) samorządu zawodowego ratowników medycznych pozostają przy tym w pełnej zgodności z tym przepisem, w tym sensie, że służą one temu, by samorząd zawodowy ratowników medycznych sprawował pieczę nad

należyтым wykonywaniem zawodu ratownika medycznego w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

Samorząd ratowników medycznych będzie działał na podobnych zasadach jak wszystkie inne samorządy zawodów medycznych działające w Rzeczypospolitej Polskiej. Przynależność ratowników medycznych do samorządu będzie obowiązkowa. Jednostką organizacyjną samorządu, posiadającą osobowość prawną, będzie Krajowa Izba Ratowników Medycznych, z siedzibą w mieście stołecznym Warszawa.

Nadzór nad działalnością samorządu będzie sprawował minister właściwy do spraw zdrowia w zakresie i formach określonych niniejszą ustawą.

Do zadań samorządu należeć będzie w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy nad należyтым i sumiennym wykonywaniem zawodu ratownika medycznego;
- 2) ustanawianie zasad etyki zawodowej oraz dbanie o ich przestrzeganie;
- 3) przyznawanie prawa wykonywania zawodu oraz uznawanie kwalifikacji ratowników medycznych uzyskanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, zamierzających wykonywać zawód ratownika medycznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ustawy o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej z dnia 22 grudnia 2015 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 220 oraz z 2021 r. poz. 78);
- 4) wydawanie zaświadczeń potwierdzających kwalifikacje zawodowe na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej;
- 5) współpraca z organami państw członkowskich Unii Europejskiej, realizowana za pośrednictwem Systemu Wymiany Informacji na Rynku Wewnętrznym IMI, zwanego dalej „systemem IMI”, w zakresie określonym w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1024/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie współpracy administracyjnej za pośrednictwem systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym i uchylającym decyzję Komisji 2008/49/WE, zwanym dalej

„rozporządzeniem w sprawie IMI”, (Dz. Urz. UE L 316 z 14.11.2012, str. 1, z późn. zm.²⁾)
w ramach zadań organu właściwego ds. uznawania kwalifikacji;

- 6) zawieszanie i pozbawianie prawa wykonywania zawodu oraz ograniczanie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu;
- 7) prowadzenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej ratowników medycznych;
- 8) prowadzenie postępowania w przedmiocie niezdolności do wykonywania zawodu ratownika medycznego;
- 9) reprezentowanie ratowników medycznych oraz ochrona ich interesów zawodowych;
- 10) działanie na rzecz stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez ratowników medycznych;
- 11) udział w ustalaniu oraz aktualizacji standardów i wytycznych w ratownictwie medycznym;
- 12) edukacja zdrowotna i promocja zdrowia;
- 13) prowadzenie rejestru ratowników medycznych oraz rejestru ratowników medycznych tymczasowo i okazjonalnie wykonujących zawód;
- 14) nadzór nad doskonaleniem zawodowym ratowników medycznych;
- 15) wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych przepisach.

Organami samorządu (powoływanymi na 4-letnią kadencję) będą:

- 1) Krajowy Zjazd Ratowników Medycznych;
- 2) Krajowa Rada;
- 3) Komisja Rewizyjna;
- 4) Sąd Dyscyplinarny;
- 5) Wyższy Sąd Dyscyplinarny;
- 6) Rzecznik Dyscyplinarny.

Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w projekcie ustawy, ustalanie podstawowych zasad gospodarki finansowej samorządu będzie należało do kompetencji Krajowego Zjazdu Ratowników Medycznych, który będzie najwyższym organem samorządu. Zaś funkcję kontrolną w zakresie prowadzonej przez organy samorządu zawodowego działalności finansowej i gospodarczej będzie sprawowała Komisja Rewizyjna.

Samorząd może prowadzić działalność gospodarczą, a działalność samorządu będzie

---

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 132, Dz. Urz. UE L 159 z 28.05.2014, str. 1 i 11, Dz. Urz. UE L 147 z 12.06.2015, str. 24, Dz. Urz. UE L 200 z 26.07.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 252 z 16.09.2016, str. 53, Dz. Urz. UE L 295 z 21.11.2018, str. 1, Dz. Urz. UE L 8 z 10.01.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 11 z 14.01.2019, str. 34 oraz Dz. Urz. UE L 231 z 06.09.2019, str. 29.

finansowana:

- 1) ze składek członkowskich i opłat związanych z postępowaniem w sprawie wpisu do rejestru ratowników medycznych;
- 2) z dochodów z innych źródeł, a w szczególności z dotacji, subwencji, darowizn i spadków;
- 3) z działalności gospodarczej.

W projekcie ustawy przewiduje się również utworzenie rejestru ratowników medycznych, prowadzonego w systemie teleinformatycznym, którego administratorem będzie Krajowa Rada. Rejestr ratowników medycznych pozwoli na uzyskanie zarówno informacji bieżącej o liczbie ratowników medycznych, sposobach wykonywania zawodu ratownika, jak również o potrzebach kadrowych w tym zawodzie w poszczególnych rejonach kraju. Będzie również cennym narzędziem analitycznym dotyczącym wykonywania zawodu. Podkreślenia wymaga, że projektodawca uczynił rejestr ratowników medycznych jawnym w celu stworzenia możliwości dokonywania weryfikacji, zarówno ze strony pracodawcy, jak i pacjenta, kwalifikacji ratownika medycznego, w szczególności, czy na mocy uchwały właściwego organu samorządu zawodowego ratownik medyczny nie został pozbawiony prawa wykonywania zawodu, lub czy nie zostało wobec ratownika medycznego orzeczone ograniczone prawo wykonywania zawodu.

Ponadto do zadań Krajowej Rady należy informowanie, w trybie ostrzeżenia w systemie IMI, właściwych organów państw członkowskich Unii Europejskiej, o ratowniku medycznym, wobec którego zastosowano sankcję w postaci: zawieszenia, ograniczenia lub pozbawienia prawa wykonywania zawodu albo wydany został zakaz wykonywania zawodu. Krajowa Rada, za pośrednictwem systemu IMI, informuje również o wygaśnięciu ww. sankcji nałożonych na ratownika medycznego.

Jednocześnie Krajowej Rady, w trybie ostrzeżenia w systemie IMI, informuje właściwe organy państw członkowskich Unii Europejskiej o tożsamości ratownika medycznego, który w postępowaniu o uznanie kwalifikacji zawodowych posłużył się podrobionym lub przerobionym dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji zawodowych.

Z utworzeniem struktur samorządu zawodowego i sprawowaniem pieczy nad wykonywaniem zawodu nierozzerwalnie łączy się wprowadzenie zasad odpowiedzialności zawodowej ratowników medycznych. Zasady odpowiedzialności zawodowej w zawodzie ratownika medycznego przewidziane w projekcie ustawy stanowią odzwierciedlenie dotychczasowych doświadczeń w zakresie odpowiedzialności zawodowej w innych zawodach medycznych (w szczególności lekarzy, lekarzy dentyków, czy też pielęgniarek i położnych).

Ratownicy medyczni podlegać będą odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego, zwane dalej „przewinieniem zawodowym”.

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej obejmować będzie:

- 1) czynności sprawdzające;
- 2) postępowanie wyjaśniające;
- 3) postępowanie przed Sądem Dyscyplinarnym;
- 4) postępowanie wykonawcze.

Jeżeli zaistnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, Rzecznik Dyscyplinarny zawiadamia obwinionego i jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt.

Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej ratowników medycznych w pierwszej instancji rozpoznawać będzie Sąd Dyscyplinarny, a w drugiej instancji Wyższy Sąd Dyscyplinarny. Sąd Dyscyplinarny będzie mógł orzec następujące kary:

- 1) upomnienie;
- 2) naganą;
- 3) karę pieniężną;
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w podmiotach leczniczych na okres od roku do pięciu lat;
- 5) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu ratownika medycznego na okres od sześciu miesięcy do dwóch lat
- 6) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od roku do pięciu lat;
- 7) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

Od prawomocnego orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej ratowników medycznych, stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i Prezesowi Krajowej Rady przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia.

Postępowanie przed Sądem Dyscyplinarnym zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić w wypadku uchylecia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku lub orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone.

W projektowanej regulacji przewiduje się odpowiedzialność w trybie postępowania w sprawach o wykroczenia wobec osoby, która bez uprawnień wykonuje czynności ratownika medycznego. Wprowadzenie projektowanych regulacji wymaga również dokonania zmian w przepisach

ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym oraz wprowadzenia przepisów przejściowych i dostosowujących, których celem będzie uwzględnienie dotychczasowych rozwiązań w zakresie uzyskiwania uprawnień zawodowych ratowników medycznych oraz ich doskonalenia zawodowego.

Osoby, które w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy spełnią łącznie warunki określone w art. 2 ust. 1 pkt 1–4 projektu ustawy, staną się z mocy prawa ratownikami medycznymi w rozumieniu niniejszej ustawy i będzie przysługiwało im prawo wykonywania zawodu. Obowiązkiem tych osób będzie złożenie nie później niż w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy wniosku o wpis do rejestru ratowników medycznych. Niewykonanie tego obowiązku w ww. terminie skutkować będzie brakiem możliwości wykonywania zawodu. Jednocześnie w przepisach tych wprowadza się procedurę utworzenia struktur samorządu zawodowego pozwalających na rozpoczęcie jego funkcjonowania. Realizacja tego celu będzie wymagała ścisłej współpracy ministra właściwego do spraw zdrowia z powołanym przez niego komitetem oraz przekazania odpowiednich środków finansowych pozwalających na rozpoczęcie działalności samorządu.

Ponadto, w przepisach przejściowych określono sposób ukonstytuowania się pierwszych organów samorządu ratowników medycznych.

W projekcie ustawy przewiduje się również utrzymanie w mocy dotychczasowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10g, art. 11 ust. 11 i 12, art. 11a ust. 9 i 10, art. 11b ust. 12 i 13 oraz art. 12e ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 4 ust. 6, art. 7 ust. 9, art. 8 ust. 12 i 13, art. 9 ust. 12 i 13 oraz art. 19 projektowanej ustawy, jednak nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Przepisy te dotyczą kształcenia, a ich materia jest skomplikowana, dlatego taki okres utrzymania w mocy obecnie obowiązujących rozporządzeń.

Przewiduje się, że ustawa wejdzie w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, co pozwoli adresatom jej norm przygotować się do jej wejścia w życie, z wyjątkiem art. 12 ust. 2-5 w zakresie potwierdzania tożsamości i weryfikacji uprawnień w Systemie Monitorowania Kształcenia Pracowników Medycznych ratowników medycznych przez Krajową Radę Ratowników Medycznych, który wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2023 r.

Przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania nie będą miały wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej i nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.